

A TENGERRPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hétra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít

hirdetéseket 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A hóhér-himnusz.

Fiume, aug. 29.

Ami tegnap este fél kilencz és tíz óra között az angol tengerész-zenekar hangversenye folyamán az Adamich-téren történt, az még sokáig fog kellemetlen viszhangot kelteni Fiume magyarságának körében.

Valóban súlyos inzultus esett rajtunk és ezért az arculcsapásért, ezért a szégyenért és gyalázatért, hogy Fiume főterén, nyilvános utcán a hóhérok nótáját kellett tegnap este végighallgatnunk, valakinek felelnie kell és felelni is fog.

A kormányzó palotában tegnap lezajlott szép estélyről írván, nem emlékezünk meg e disszonáns hangról. Meg akartuk várni az angol vendégek holnap eltávozását, hogy a vendéglátás szépnapjait semmi incidens se zavarja meg. De mivel a helyi sajtó egyik-másik organuma amúgy is hosszasan foglalkozik már a dologgal, fölösleges most már „regard“-ot gyakorolnunk. A sértés másfél óra belül két ízben megtörtént ötezer ember jelenlétében és oly fütty-demonstrációra és személyes összeütközésekre adott alkalmat, hogy ma egész Fiume csakis erről beszélt egész nap.

Egy olasz-magyar nyelvű lapnak természetesen most kapóra jött a dolog, hogy a „Gotterhalte“ eljátszásáért ismét — mint sok minden másért — Zanellát állítsa oda, mint „bűnös“-t, egy másik, este megjelenő magyar lap pedig megcselekedte azt a valóban utólréhetetlen salto mortale-t, hogy az eljátszott „Gotterhalte“-t egyszerűen elkeresztelte Himnusz-nak, az ötezer ember jelenlétében elhangzott füttyöket pedig lelkes tapssá és éljenzéssé változtatta át. Az események ilyen csodálatosan merész transzformációja akkor lep meg legjobban, ha hozzáteszjük, hogy a füttyülésben az illető lap szerkesztőségének tele tevékeny részt vett.

Eszünk ágában sincs a „Gotterhalte“ sajnálatos eljátszásáért a nálunk időző angol vendégeket osolni. Dicséretes haladás már az is, hogy az angol közép-tengeri flotta valamennyi hajójának zenekara megtanulta a magyar Himnusz-t és azt minden adott alkalommal — ha másképp nem lehet, a „Gotterhalte“ két üteme után — játssza. De hogy e privát jellegű, minden közjogi jelentőségtől távol álló nyilvános térzene alkalmával, melylyel az angol flotta kedveskedni akart az egyetlen magyar kikötővárosnak, az osz-

trák hóhérszínházát játszották a műsor elején és végén, az tisztán Nagy-Britannia fumei képviselőiének, Faber konzulnak mulasztása.

Ennek a tehetetlen, pipogya „diplomata“-nak, aki az angol tengerésztisztek saját bevallása szerint sem észbelileg, sem fizikailag nem képes Nagy-Britanniát oly kikötővárosban, mint Fiume, megfelelő méltó módon képviselni, kötelessége lett volna az angol zenészek műsorát előzőleg elkérni és felülvizsgálni. Kötelessége lett volna sok minden egyéb is az angol hajóraj ittidőzése folyamán, amit elmulasztott és csak a kormányzóság és tengerészeti hatóság egyes buzgó hivatalfőinek köszönhető, hogy az angolok legalább némi utbaigazításban részesültek a legszükségesebb dolgokat illetően. A Himnuszra nézve azonban maga Nákó Sándor gróf kormányzó figyelmeztette a konzult a flotta ideérkezése előtti napon, hogy arra az esetre, ha az angol zenészek nem tudnák Kőlcsey Himnuszt megtanulni, inkább semmilyen himnuszt se játszanak, mint a „Gotterhalte“-t.

Nákó Sándor gróf tehát idejekorán megtette a figyelmeztetést e dologban és ő volt a legtájékosabban meglepve, midőn tegnap az estély folyamán értesült az Adamich-téren történetekről.

Most, hogy a botrányos incidens Nákó Sándor gróf figyelmeztetése dacára megtörtént, csak egy dolog marad reánk nézve hátra: hogy erélyesen és minden módon követeljük az angol konzuli kar legtehetetlenebbjének, Faber urnak sürgős eltávolítását, ami magas koránál és folytonos betegeskedésénél fogva magának a megbízó államnak is érdekében volna.

Történetek azután a tegnapi est folyamán a „Gotterhalte“ eljátszása nyomán összetűzések és rendőri beavatkozások is. Ez incidensek közül különösen a Lloyd vendéglő és szálloda tulajdonosának egy magyar postatiszttel szemben tanusított, felháborítóan pimasz magaviselete és reprodukálhatatlan magyartaló kifakadásai keltettek ma nagyobb emóciót magyarságunk körében.

Ezzel a tizenöt év óta Fiumében élő, itt főpinczérből vendéglőssé vedlett bécsi „pülcher“-rel a magyarság méltó módon fog végezni. A Carl Exner ékes német névre hallgató komisz alaknak erélyesen meg fogjuk mutatni, hogy aki Magyarországon hizott meg és itt keresi meg most is a kenyerét, annak ilyen dolgot büntetlenül nem szabad elkövetnie.

Az angol hajóraj Fiumében.

Fiume, aug. 29.

Ünnepség a „Venerable“ hajón.

Ma délután négy órára városunk előkelőségei közül körülbelül négyszázan voltak hivatalosak a „Venerable“ hadihajóra tanczezel egybekötött tíve o'clock teára. A Bridgeman admirális nevében szétküldött meghívásoknak körülbelül kétszáz férfi s vagy nyolcvan hölgy tett eleget, kiket gözcsónakokon szállítottak az Adamich-mólótól a zászlókkal gazdagon feldíszített hadihajóhoz. A délszaki növényekkel felékesített fedélzeten Bridgeman admirális a „Venerable“ tisztjeitől körülveve fogadta a hajóra lépőket, kiknek mindegyikével úgy ő, mint tisztjei barátságosan kezelt szorítottak.

Az óriási hajó és annak berendezése rögtön lekötötte minden érkező figyelmét és az angol tisztiek szívesen szolgáltak részletes magyarázatokkal. Megmutatták a hajón levő Röntgen-készüléket, ahol a kíváncsiak mindjárt saját kezük csontvázát nézheték meg; megmagyarázták az ágyuk szerkezetét, a célzó készüléket s minden tőlük telhető figyelemmel elárasztották a vendégeket.

Öt óra után néhány percczel trombitaszó jelezte Nákó Sándor gróf kormányzó csónakjának érkezését. A 40 főnyi őrség rögtön fegyverbe állt és midőn a kormányzó neje és leánya kíséretében a hajóra lépett, az őrség tisztelgett, a hajó zenekara pedig Kőlcsei Himnuszára — és pedig tisztán erre — zendített rá, miközben az angol tisztiek mereven álltak sípkához emelt kézzel.

A Himnusz elhangzása után a kormányzó megszemlélte a díszőrséget és azután Beresford és Bridgeman tengernagyokkal kezelt fogva, megtekintette a feldíszített hajót és közben meghallgatta a hajó zenekarához tartozó, érdekes nemzeti zseletben játszó skót dudást.

A vendégsereg ezután a gazdagon feldíszített büffet-t vette körül, ahol a hideg ételek minden fajtájában és remek frissítő italokban volt része. A hajó zenekara eközben szobnő-szebb darabokat játszott és röviddel fél hat után tánczra perdültek a hajó óriási fedélzetén az angol tisztiek a fiatalabb hölgyekkel.

A kormányzó és neje kedvteléssel nézték egy ideig a tánczot, azután Bridgeman admirális meghívására egy ágyunak gyors egymásutánban való megtöltését tekintették meg, mely alkalommal sikerült a rendkívül ügyes matrozoknak az ágyut egy perczen belül tizenhatszor megtölteni.

A társaság egész hét óráig a legvidámabb hangulat uralkodott és csak ekkor ürült ki lassan az óriási hajó, melyen az angol tisztiek utólréhetetlen szeretetreméltósággal és figyelemmel teljesítették mindvégig a házigazdai tisztet.

A mai labdarugó-mérkőzés.

Ma délután hat órakor a Kvassay-telepen labdarugó-mérkőzés volt a Fiumei Athletikai Klub és az „Irresistible” angol hadihajó csapata közt. Az érdekes küzdelem nagy közönség nézte végig. Az angol csapat igen erélyesen támadott és mindvégig nagyon hevesen játszott, de a fiumeiek csapata, amelyben a két hírneves magyar labdarugó: *Károly* és *Vajda* is játszott, derekasan helytállt és különösen a küzdelem vége felé produkált igen szép játékokat. A mérkőzés eredménye: 4:1 goal az angolok javára.

Az angolok csónakversenye.

Az angol hajóraj a város lakosságának tiszteletére holnap délelőtt 11 órakor nagy csónakversenyt rendez, amely a kikötő előtt fog lefolyni. A versenyre a Buccari előtt horgonyzó angol hadihajók is ide fognak érkezni, holnap tehát a földközi-tengeri angol flottának mind a tizenhárom hajója itt lesz. A versenyben minden egyes hajó személyzete részt vesz, még pedig körülbelül ezer ember, mintegy nyolcvan csónakon.

A verseny díja a *Nakó* Sándor gróf kormányzó által ajándékozott: díszes és értékes ezüst serleg, melynek talapzata vitorláshajót ábrázol.

Beresford lord tengernagy délelőtt fél 11-kor díszcsónakot küld az Adamich-mólóhoz, hogy *Nakó* Sándor gróf kormányzót és nejét a versenyre vigye. Velük fog menni *Wickenburg* István gróf, miniszteri tanácsos is. *Beresford* tengernagy a kormányzóval és nejével gőzcsónakon fogja követni a versenyző csónakokat.

A verseny után *Beresford* lord a kormányzó és neje tiszteletére szűkebbkörű bucsulunchöt ad.

A hajóraj eltávozása.

Az angol hajóraj holnap délután 3 órakor szedi fel horgonyait, hogy eltavozzék kikötőnkől. *Beresford* lord tengernagy köszönetül a szíves vendéglátásért s a magyar nemzet és Fiume városa iránt táplált szimpátiájának és tiszteletének kifejezésül úgy intézkedett, hogy a hajóraj *diszmanőverezéssel vegyen bucsut Fiumétól*. A rajvonalban elvonuló flotta, amely üdvözlő-lövésekkel fogja köszönteni Fiume városát, bizonyára érdekes és szép látványt fog nyújtani.

LEGUJABB.— *Táviratok és telefon-hírek* —**Az orosz forrongás.****A konzulok ellen.**

Odessza, aug. 29. A forradalmi párthoz csatlakozott szocialisták felhívást bocsátottak ki, amelyben a népet a *külföldi konzulok meggyilkolására izgatják*, hogy így a kormánynak kellemetlenségeket szerezzenek. Az összes konzulok házaikat katonaság őrzi.

Leleplezett anarkista szövetség.

Szent-Pétervár, aug. 29. A rendőrség a Vereyki-utcában egy anarkista szövetséget fedezett fel, amelynek teje egy fogtechnikus volt. Számos letartóztatás történt. Be van bizonyítva, hogy a szövetség Peterhofban ülésezett. Számos oly személyiség is kompromittálva van ez ügyben, akikre eddig még csak gyanakodni sem mertek.

Harcz katonák és parasztok között.

Moszkva, aug. 29. A fellázadt parasztok elfoglalták a pablavai katonai fegyverraktárt. A csapatok hosszú és véres harc után visszaverték a parasztokat.

Goluhowski gróf Budapesten.

Bécs, aug. 29. *Goluchowski* gróf külügyminiszter csütörtökön Budapestre utazik. Illetékes helyről kijelentik, hogy ez az utazás tisztán magánjellegű és nincs semmiféle politikai jelentősége.

Egy osztrák miniszter balesete.

Bécs, aug. 29. *Kozlowski* osztrák pénzügyminiszter, aki jelenleg a Semmerlingen nyaral, tegnap egy kiránduláson lábát törte.

Ausztriából kitiltott horvát költő.

Prága, aug. 29. *Radics* horvát költő, akit pánszláv izgatásai miatt Ausztria területéről kitiltottak, *Forst* dr. kereskedelemügyi minisztertől engedélyt kért, hogy résztvehessen a szláv ujságíróknak Morvaországban tartandó kongresszusán. *Forst* dr. augusztus 6-án értesítette *Radicsot*, hogy kérését a belügyminiszterhez tette át. *Radics* a napokban kapta meg a belügyminiszter válaszát, amelyben megtiltja neki, hogy Ausztria területére lépjen.

Letartóztatott ezredes.

Belgrád, aug. 29. Az eszéki rendőrség letartóztatott egy embert, aki *Nikolics* szerb ezredesnek mondta magát. A szerb hadseregben ily nevű ezredes nincs s így valószínű, hogy az illető hamis nevet mondott be.

Lezuhant léghajós.

Köln, aug. 29. *Thomik* híres angol léghajós léghajójával kísérleteket végzett, miközben a léghajó felrobbant, *Thomik* a földre zuhant és halálos sérüléseket szenvedett. *Thomik* neje és unokája szemtanúi voltak a katasztrófának.

Meggyilkolt börtönigazgató.

Centa, aug. 29. Az itteni börtönigazgatót egy anarkista rab megtámadta és *tíz késszurással megölte*. Az a hír van elterjedve, hogy a börtönigazgató anarkista összeesküvésnek lett az áldozata.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hír.** *Illés* Zsigmond, a Kereskedelmi Múzeum Észak-Afrikába kinevezett levelezője ma Fiumeba érkezett és innen az *Adria* hajóstársaság gőzösen fog allomáshelyére, Algirba elutazni.

— **A kormányzó Budapestre utazik.** *Nakó* Sándor gróf kormányzó holnap, csütörtökön *Liechtenstein* János hercegnek *Andrássy* Maricza grófnővel való eljegyzésére Budapestre utazik. Ennek következtében a rendes csütörtöki kihallgatás a tengerészeti hatóságnál elmarad. A jövő héten, héttől a kormányzóságnál fog kihallgatást adni a kormányzó, ellenben a szerdai fogadást és a csütörtöki kihallgatást nem tartja meg.

— **Wickenburg István gróf jubileuma.** Szeptember 3-án telik be a *huszonötödik esztendeje* annak, hogy *Wickenburg* István gróf miniszteri tanácsos az állam szolgálatában áll. Ennek a hosszú időnek egy jórészt *Wickenburg* gróf Fiumében töltötte el, odaadó, ernyedetlen munkásságával és lekötelező, szeretetreméltó modorával megszerezve magának mindenek tiszteletét és szeretetét. Örömmünnepeben tehát bizonyára sokan fognak osztozni, főképp a magyar kikötővárosban.

— **Magyar cabarette-művészt a Fenice-szinkörben.** *Kömley* Gyula színházi titkár ma este, az angol flotta tiszteletére, fővárosi művészek közreműködésével magyar cabarette-előadást rendezett a Fenice szinkörben. Az előadás élvezetes és mulattató volt s igazán kár, hogy a közönség oly csekély számban kereste föl a szinkört. Közreműködtek az előadáson: *G. Kápolnay* Irén, a budapesti Népszínház tánc-szubrettje, *Sághy* Klementina operénekesnő, *Pintér* Imre, a Népszínház baritonistája és *Kömley* Gyula. Igen nagy tetszést aratott *Kápolnay* Irén pajzán kedvességgel előadott kupléival és kecses tánczával. Minden egyes számát, de különösen a kékvókot és hollandi faczipós tánczát szünni nem akaró zugó taps jutalmazta. A művésznő két gyönyörű virágállványt is kapott tiszteletből. *Pintér* Gyula érzelmes és tréfás magyar nótái, amelyeket az ittidőző kaposvári ciganyzenekar kísért, szintén nagy hatást keltenek. Érezes hangjával és jóízű magyar humorral teljes előadásával derekasan ki is érdemelte a tapsokat. Különösen *Göre*-nótáját és a „Vén kocsis dalát” fogadta riadó tetszéssel a közönség. *Sághy* Klementina szép éneke és *Kömley* Gyula mókái szintén leszettek. Az előadást holnap és holnapután megismétlik. Remélhetőleg a fiumei magyarság a még hátralevő két estén nagyobb pártolásban fogja részesíteni a magyar művészeket, amit annál inkább is megtehet, mert ezzel önmagának szerez kellemes és élvezetes estét.

— **A közjótékonyági bizottság** holnap, csütörtökön, délután 5 órakor *Bruss* Hermann elnöklele alatt a szegényekházában irodájában ülést tart, amelyen belső ügyeket fognak tárgyalni.

— **Villamostelep Bergudiban.** A „Danubius” hajó- és gépgyár-részvénytársaság a rendőrséghez, mint elsőfoku iparhatósághoz folyamodványt adott be, amelyben Bergudiban egy központi villamostelep építésére kér engedélyt. A rendőrség felhívja mindazokat, akik kifogással szándékoznak elni az engedély megadása ellen, hogy a rendőrségnél, vagy holnap délután 5 órakor a helyszíni szemle alkalmával a bizottságnál szóval vagy írásban tegyék meg kifogásaikat.

— **Gyakorlati kézimunka tanfolyam.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami polgári leányiskolával kapcsolatban a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát végzett nők számára kézimunka-tanfolyam szervezését rendelte el. Kivételesen felvehetők oly nők is, akik csak a II., III. osztályt vagy a népiskola VI. osztályát végezték, ha arravalóságukat igazolják és 20 évenél nem idősebbek. E tanfolyam célja a női kézimunka egyes ágainak oly szakszerű művelése, hogy az ily tanfolyamot végzett nők a tanult munkanemekben az önálló munkássághoz szükséges ügyességre szert tenessenek s tisztes megélhetést is biztosíthassanak maguknak. Látogathatják tehát olyan nők, kik a fehérmű és ruhák szabását és varrását csak oly mértékben kívánják elsajátítani, amennyiben az házi igényeik kielégítésére szükséges, vagy olyanok, akik fehérműi kelengyéjüket szakszerű felügyelet és utasítás mellett óhajtják elkészíteni. Látogathatják továbbá olyan

„De la Ville“
Szálloda, Kávéház és Étterem.
Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.
A kávéházban
Piczi Sándor kaposvári cigányzenekara
ma és minden nap
NAGY HANGVERSENYT
tart.
Kőbányai és pilseni östorrásli sörkimérés.
Számos látogatást kér
Szentgyörgyi Ferencz,
a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

Használt és új
Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigoru pontosság és kiváló szakértelem

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Corsia Deák 34. sz., IV. em.

Éiőfizetések és hirdetések
„A Tengerpart“
kiadóhivatalához
Adria Palota, Riva Szápáry
czimzendők.

Leder S. czipőüzlete
VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.
Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitünőbb
férfi-, női- és gyermek czipők
minden árban.
Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának
(Gyár Budapest-Kőbánya).
fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226.

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot
tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan
raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palacz-
ket tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-
lungato. — Schenk János „Fiumara“-kávéháza. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos:
Bardola V. — Rod. Tscheric fűszerüzlet a Fiumarán.

Mindenkor friss csapolás.

a „SORKO“-féle vendéglőben, a községi tak. pénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10.

Főképviselő: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ELSŐ FIUMEI KENYÉRGYÁR

villany- és gőzerőre berendezve, a hygienia legujabb vívmányaival felszerelve

SZEPTEMBER HÓ 1-ÉN NYILIK MEG.

➔ Via Gisella 3. (Ciotta ház) földsz. ➔

Átvesz megrendeléseket mindenféle tejes, vajas, fehérsütemény és kenyérré szállodák, kávéházak, egyéb
nyilvános intézetek, valamint magánosok részére.

Házhoz szállítás. ➔ **VALÓDI ROZSKENYÉR!** ➔ **Telefon sz. 785.**